

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

यवतमाळ जिल्हा

१९८७-८८

अर्थ. व सांख्यिकी अंचलनालय
महाराष्ट्र
मंत्रालय

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - यवतमाळ.

१९८७ - ८८.

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

म. ब. शा.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन १९८७-८८.

*** शुद्धि पत्रक ***

अ.क्र.	तक्ता क्रमांक.	पान क्रमांक.	रकाना क्रमांक.	ओळ क्रमांक.	युक्त	बरोबर.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	दृष्टिक्षेपांत जिल्हा	२	४	१८	अस्पष्ट	२००
२.	दृष्टिक्षेपांत जिल्हा	२	४	१८	—	[१४, २३]
३.	दृष्टिक्षेपांत जिल्हा	२	५	१८	—	[१७, ४६]
४.	सामाजिक व आर्थिक समालोचन.	१६	१४.१	१४	अस्पष्ट	६६
५.	१.६[ब][सुधारित]	७	३	२	अस्पष्ट	१३३९
६.	२.१	१७	३३	८	अस्पष्ट	१६९.८
७.	२.१	१७	४४	७	अस्पष्ट	७७.०
८.	३.१	२१	१६	१३	अस्पष्ट	८
९.	३.७	४३	१६	५	अस्पष्ट	१०६३
१०.	३.७	४३	१८	५	अस्पष्ट	१५५०
११.	४.१	५५	१७	११	अस्पष्ट	१०२९६
१२.	५.१३	८०	५	१२	अस्पष्ट	५८७
१३.	६.१२	१०३	७	३	अस्पष्ट	२४१६
१४.	६.१२	१०४	१५	१२	अस्पष्ट	१२८
१५.	६.१२	१०४	१९	११	अस्पष्ट	२१५५१
१६.	६.१२	१०४	१९	१२	अस्पष्ट	४१३८
१७.	७.२	११३	९	१६	अस्पष्ट	५५३
१८.	७.४	११६	८	२४	अस्पष्ट	५४६०
१९.	७.५	११८	५	१५	अस्पष्ट	१२६
२०.	११.४	१६०	४	१२	अस्पष्ट	५९०.०१
२१.	१५.२[ब]	१८८	४	११	२३	२३८
२२.	१५.१०	१९९	६	७	अस्पष्ट	५.७४
२३.	१५.१०	२०१	७	१४	अस्पष्ट	३८१

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८७-८८.

दृष्टिक्षेपात जिल्हा.

अ. क्र.	बा. ब.	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य.
१.	३.	३.	४.	५.
[एक] प्राकृतिक रचना.				
अ) भौगोलिक स्थान.				
	१] उत्तर अक्षांश.	अंश	१९ ^० . २६"	१६ ^० . ४"
			ते	ते
			२० ^० . ४२"	२२ ^० . १"
	२] पूर्व रेखांश.	अंश	७७ ^० . १८"	७२ ^० . ६"
			ते	ते
			७९ ^० . ९६"	८० ^० . ९"
ब) हवामान तपमान [१९८६].				
	१] किमान.	सेल्सिअस	५.०	उ. ना.
	२] कमाल.	सेल्सिअस	४६. १	उ. ना.
	३] पर्जन्य [सरासरी].	मि. मी.	१०२३. ७	उ. ना.
क) प्रशासकीय विभाग [१ एप्रिल]				
	१] तालुके.	संख्या	१४	३०३
	२] पंचायत समित्या.	संख्या	१४	२९८
	३] टंचाईग्रस्त तालुके [१९८५-८६].	संख्या	निरंक	१३०
	४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट.	संख्या	१४	२९८
	५] शहरे.	संख्या	८	३०७
	६] गावे [स्कूण].	संख्या	२००५	४१८३३
	१] निर्जन.	संख्या	२५४	२४७९
	२] वस्ती असलेली.	संख्या	१७५१	३९३५४
	७] क्षेत्रपट्ट.	चौ. कि. मी.	१३५८४	३०७६२०
[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१-३-१९८८].				
	१] पंचायत समित्या.	संख्या	१४	२९८
	२] महानगरपालिका.	संख्या	—	११
	३] नगर परिषदा.	संख्या	८	२१६
	४] कटक मंडळे.	संख्या	—	७
	५] ग्रामपंचायती [३१-३-१९८७].	संख्या	११२६	२४७०७
	६] पोलीस स्थानके [१-३-१९८८].	संख्या	२७	७८४
	७] पोलीस आऊट पोस्ट [१-३-१९८८]	संख्या	१३	११९१

[पुढे चालू... दोन..]

दोन

१.	२.	३.	४.	५.
[तीन]	लोकसंख्या [१९८१].			
१]	ग्रामीण लोकसंख्या.	आकडे हजारांत	१४७५	४०७९१
२]	नागरी लोकसंख्या.	" "	२६२	२१९९३
३]	एकूण लोकसंख्या.	" "	१७३७	६२७८४
४]	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या.	" "	८६	४४८०
५]	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	४.९५	७.१४
६]	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या.	आकडे हजारांत	३७०	५७७२
७]	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	२१.३०	९.१९
८]	पुस्य.	आकडे हजारांत	८८७	३२४१५
९]	स्त्रिया.	" "	८५०	३०३६९
१०]	स्त्री - घुस्य प्रमाण.	१००० पस्य्यांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण.	९५८	९३७
११]	घनता.	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या.	१२८	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण.			
	१] एकूण.	टक्केवारी.	३९.२९	४७.१८
	२] पुस्य.	टक्केवारी	५१.३१	५८.७९
	३] स्त्रिया.	टक्केवारी	२६.८६	३४.७९
	४] राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक.	संख्या	१९	—
[चार]	कृषी [१९८६-८७] [x]		[८३-८४]	
१]	भौगोलिक क्षेत्र.	हजार हेक्टर	१३३९	३०७५८
२]	जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी.	हजार हेक्टर	३११	५३५०
३]	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन. [१९८६-८७]		[८३-८४]	
	अ] बिगर शेती वापराखालील जमीन.	हजार हेक्टर	३२	१०८२
	ब] पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन.	हजार हेक्टर	४१	१७२५
	क] एकूण.	हजार हेक्टर	७४	२८०७

[x] अस्थायी.

[पुढे चालू...तीन...]

तीन

क्र.	विवरण	इकाई	४.	५.
			[८३-८४]	
[४]	पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड, हजार हेक्टर न केलेली इतर जमीन [१९८६-८७].	हजार हेक्टर		
	१] कायम गुरेचरण आणि इतर.	हजार हेक्टर	६१	१५४२
	२] झाडे झुड्याखालील जमीन.	— " —	१६	१८३
	३] लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन.	— " —	३६	१०३२
[५]	पडीत जमीन [१९८६-८७].			
	१] चालू पड.	हजार हेक्टर	२७	२०१
	२] इतर पड.	— " —	४८	१०००
[६]	पिकाखालील क्षेत्र [१९८६-८७].			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र.	हजार हेक्टर	३१	१७९२३
	२] हुसोटा क्षेत्र.	— " —	२	२०१९
	३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	— " —	८८५	१९९४२
[७]	ओलित क्षेत्र. [१९८६-८७].			
	१] निव्वळ ओलित क्षेत्र.	हजार हेक्टर	२९	१८०४
	२] एकूण ओलित क्षेत्र.	— " —	३१	२३४३
[८]	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [१९८६-८७] अन्नधान्ये.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१४१३३
[९]	वहित धारण जमीनी [१९८०-८१ अंतिम].	हजार हेक्टर	२५६	३४६६८
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी.	संख्या [००]	७१९	३०७७५
	२] २ ते १० हेक्टर.	संख्या [००]	१४२५	३१८२
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त.	संख्या [००]	१६७	४८७४
[१०]	जमीन महसूल वसुली [१९८७-८८]	लाख रुपये	६.१७	उ. ना.
[११]	जिल्हा परिषदांची उपकर [१९८७-८८].	लाख रुपये	५.२९	उ. ना.
[१२]	पंचायत समित्यांची उपकर [१९८७-८८].			
[पाच]	पशुसंवर्धन [पशुधन गणना, १९८२].			
	१] पशुधन.	संख्या हजारांत	१२६२	३०९१९
	२] गाई व बैल.	— " —	७५७	११६१६२
	३] म्हशी व रेडे.	— " —	१०३	३९७२
	४] मेंढ्या.	— " —	९	२६७१
	५] शेळ्या.	— " —	३४०	७७०५
	६] कोंबड्या व बदके.	— " —	५६७	३९८४४

[पूढे चालू... चार...]

*** चार ***

१.	२.	३.	४.	५.
[सह]	सहकार [१९८७-८८].			
	१] सहकारी संस्था.	संख्या	१७१५	८७६७६
	२] प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था.	संख्या	५०३	१८३४४
	३] प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थाची सभासद संख्या.	संख्या हजारांत	२०४	६८३०
	४] दुग्ध शाळा संस्था.	संख्या	४४०	१२९४१-
	५] प्राथमिक कृषी पतसंस्थांनी दिलेले कर्ज.	रुपये[कोटीत]	१४	६८०
[सात]	जलसिंचन [३०-६-१९८६ रोजी]			
	१] पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र.			
	१] मोठे प्रकल्प.	संख्या	काम चालू आहे.	१६
	लाभक्षेत्र.	हजार हेक्टर	—	उ. ना.
	२] मध्यम प्रकल्प.	संख्या	८	१४६
	लाभक्षेत्र.	हजार हेक्टर	५९	उ. ना.
	३] लघु प्रकल्प[पुढठभाग] वापरातील.	संख्या	२२९	१४००
	लाभक्षेत्र.	हजार हेक्टर	२९	उ. ना.
	४] सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र[१९८६-८७]	हजार हेक्टर	उ. ना.	९९२
[आठ]	उद्योग [१९८७ अखेर].			
	१] नोंदणीकृत कारखाने.	संख्या	१६६	२४९७१
	२] नोंदणीकृत चालू कारखाने [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या	१३९	२०६०९
	३] साखर कारखाने [चालू व खाजगी धसू]	संख्या	१	१११
	४] साखर कारखान्यातील उत्पादन.	मे. टन हजारांत	२९	२७९५
	५] सर्व सूतगिरण्यांची संख्या.	संख्या	२	१२१
[नऊ]	वीज.			
	१] वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी [३१-३-१९८८].	संख्या	१७३६	३८१७७
	२] विद्यतीकरण झालेल्या गांवाची संख्या.	संख्या	१७२८	उ. ना.
	३] वीज पुरवठा केलेले पंपसंच [३१-३-१९८८].	संख्या	३२०५७	१२४२१०२
	४] गोबर गैस संयंत्रे.	संख्या	२५०२	उ. ना.

[पूढे चालू....पांच...]

१.	२.	३.	४.	५.
[दहा]	सार्वजनिक आरोग्य [१९८७]			
१]	रग्णालये.	संख्या	१३	७६८
२]	दवाखाने.	संख्या	५५	१७९९
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्र.	संख्या	५३	१५३९
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके.	संख्या	१	८१
५]	एकात्मिक बालविकास योजनागट.	संख्या	९	उ. ना.
६]	अंगणवाडीत उपस्थित राहणारो मुले.	संख्या	४८१०१	उ. ना.
[अकरा]	शिक्षण [३० सप्टेंबर, १९८८ रोजी]			
१]	एकूण प्राथमिक शाळा.	संख्या	१८९२	५५५१३
२]	एक शिक्षकी शाळा.	संख्या	५७४	१६७४६
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या.	संख्या	२७५	९७६१
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक.	हजारांत	७	२५३
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी.	संख्या	३९	३९
[बारा]	दुय्यम शिक्षण [३०-९-१९८८ रोजी]			
१]	दुय्यम शाळा.	संख्या	२४९	८७८७
२]	शाळेतील एकूण विद्यार्थी..	संख्या	१०९	५०६६
३]	शाळेतील शिक्षक.	हजारांत	३	१६१
४]	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी संख्या.	संख्या	३२	३१
[तेरा]	उच्च शिक्षण. [३०-९-१९८८].			
१]	संस्था.	संख्या	१५	१००७
२]	एकूण विद्यार्थी.	संख्या	१३	९५०
		हजारांत		
[चौदा]	अ) प्रौढ शिक्षण [१९८६-८७].			
१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे.	संख्या	७४५	१८७३९
२]	प्रौढांची उपस्थिती.	संख्या	२०१००	उ. ना.
ब) तांत्रिक संस्था.				
१]	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था.			
१]	शासकीय व शासन सहाय्यत.	संख्या	५	१८०
२]	इतर [खाजगी]	संख्या	नाही	उ. ना.
२]	शासकीय व शासन सहाय्यत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा.	संख्या	९३२	४२३२८

१.	२.	३.	४.	५.
	३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था.			
	१] शासकीय व शासन सहाय्यित.	संख्या	५	उ.ना.
	२] इतर [खाजगी] [८५-८६]	संख्या	१२	५७५
	४] शासकीय तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	११२०	६०५२२
	५] अभियंत्याची संख्या.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
[पंधरा]	<u>परिवहन आणि दळणवळण</u>			
	[३१-३-१९८८]			
	१] एकूण रेल्वेमार्ग [लांबी कि.मी.]	कि.मी.	१४२.११	५४४०
	२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	३] एकूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित].	कि.मी.	४८८४	१६६४१६
	४] राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी.	कि.मी.	६५	२२५५
	५] राज्य महामार्गाची लांबी.	कि.मी.	१३५५	३०५४८
	६] महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	८७६	३७२२४
	७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	१२५७	३५४०३
	८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	१०५३	५२२८६
[सोळा]	<u>पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा.</u>			
	कठीण गांवाची संख्या.	संख्या	८२९	६०१३
	१] खड्यांना केलेला पुरवठा.			
	अ] नळाचा पुरवठा.	संख्या	१२३	उ.ना.
	ब] कूपनलिका.	संख्या	४५६	उ.ना.
	क] विहीर.	संख्या	३	उ.ना.
	२] टँक्स किंवा बैलगाडीने पाणी-पुरवठा केली जाणारी गावे.	संख्या	४३	उ.ना.
	३] योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे.	संख्या	३९	उ.ना.
[सतरा]	<u>घरबांधणी [१९८७-८८].</u>			
	१] भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या.	संख्या	६२०	उ.ना.
[अठरा]	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम.</u>			
	१] द्वारिद्वय रेखेखालील कुटूंबे. [१९८२-८३].	संख्या लाखांत.	१.८२	४१
	२] सुधारित १९८७-८८ मधील लाभार्थी.			
	१] जुने.	संख्या	४२१४	१०८७४२
	२] नवे.	संख्या	९७२१	१२२३६२

१.	२.	३.	४.	५.
[एकोणवीस]	<u>रोजगार निर्मिती [१९८७-८८].</u>			
१]	रोजगार हमी योजना.	मनुष्य दिवस [कोटीत]	०.३८	१५.५५
२]	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम.	"	०.१३	२.६२
३]	ग्रामीण भूमिहिन रोजगार कार्यक्रम.	"	०.०८	२.४१
[वीस]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना.</u> [१९८६-८७].			
१]	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी.	संख्या	६०४४	उ.ना.
[एकवीस]	<u>मांगासवर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना.</u>			
१]	मांगासवर्गीयासाठी वसतीगृहे [अनुदानित/शासकीय]	संख्या	१३२	उ.ना.
२]	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी [अनुदानित/शासकीय].	संख्या	७३९०	उ.ना.
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन [१९८७-८८].</u>			
१]	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद.	स्मये कोटीत	१६.४५	२३२०
२]	अनुसंधान भस्म काढण्यासाठी तरतूद.	स्मये कोटीत	२०.६६	३००
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा.</u>			
१]	रास्त भावाची दुकाने [१९८८ अखेर]	संख्या	१२१९	३४२८३
२]	साठा [एकूण] १९८६-८७.	००० मे.टन	५४	७२९
३]	शासकीय गुदामे [३१-३-१९८८]	संख्या	२३	११२५

टिप :- कृषी विषयक १९८३-८४ ची माहिती अस्थाई आहे.